

Mál nr. 306/2015
M og
Sjóvá- váttryggingafélagið V v. slysatryggingar fjölskyldutryggingar.

Maður slasaðist í gassprengingu 27.3.2014. Skerðing bóta vegna aldurs.

Gögn.

1. Málskot móttakið 14.8.2015 ásamt fylgiskjölum 1-9
2. Bréf V dags. 3.9.2015 ásamt fylgiskjölum 1-2.
3. Athugasemdir lögmanns M dags. 4.9.2015

Málsatvik.

M slasaðist í gassprengingu í sumarbústað. V viðurkennir bótaábyrgð. Ágreiningur í málinu varðar skerðingu á örorku/slysabótum í 21. gr. váttryggingarskilmála sem giltu um fjölskyldutryggingu M. Þar kemur fram að örorkubætur skerðist frá 60 ára aldri váttryggðs og engar bætur eru greiddar vegna tímabundins missis starfsorku til váttryggðra sem hafa náð 71 árs aldri, sbr. 22. gr. sömu skilmála.

M gerir kröfu til að viðurkennt verði að hann eigi rétt á bótum í samræmi við metna örorku vegna afleiðinga slyssins á grundvelli þeirra fjárhæða sem nefndar eru í váttryggingaskírteini og V greiði matskostnað í samræmi við reikning matsmanna svo og hæfilega lögmannspóknun. M byggir á því að afleiðingar slyssins falli undir II. hluta laga nr. 30/2004 um váttryggingarsamninga, sem fjalli um persónutryggingar, en þar komi ekki fram heimild til að lækka bætur vegna aldurs eða útiloka þær alfarið. M byggir jafnframt á því að einu undanþáguákvæðin sem heimil séu skv. lögum nr. 30/2004 séu í XIII. kafla laganna og vísar sérstaklega til gr. 86-89 í lögnum. Þá vísar M einnig til greinargerðar með lögum nr. 30/2004 einkum varðandi kafla XIII. og 61.gr. M segir málsástæður sínar byggja á lögmatísreglunni eða „lagaáskilnaðarreglunni“ sem þýði að skýra lagaheimild þurfi til grundvallar hvers konar takmörkunum á réttindum manna. Þá byggir M á því að skilmálaákvæði váttryggingarsamnings séu ósanngjörn og V hafi ekki sinnt upplýsingaskyldu sinni með fullnægjandi hætti og vísar M sérstaklega til 36. gr. og 36. gr. a, b og c laga nr. 7/1936. Auk þess bendir M á að í váttryggingaskírteini séu ekki upplýsingar um þau undanþáguákvæði sem V byggir á og því verði ekki séð að V uppfylli upplýsingaskyldu sína í skv. 64. gr. laga nr. 30/2004. Þá verði einnig til þess að líta að mati M að skilmálaákvæðin sem V byggir á séu ósanngjörn og stríði auk þess gegn góðum viðskiptaháttum og því beri að víkja þeim til hliðar á grundvelli 36. gr. laga nr. 7/1936. Þá vísar M til meginreglna neytendaréttar og vísar í því sambandi til umfjöllun í greinargerð með lögum nr. 30/2004, m.a. kafla 6.5. í þeirri greinargerð. Þá segir M að váttryggingin sem hann hafi haft hjá V hafi verið gölluð vara og gallinn hafi ekki komið í ljós fyrir en M hafi slasast og því megi hafa hliðsjón af 5. gr.laga nr. 57/2005 um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu. Þá byggir M á að V geti ekki hagað sér að eigin vild varðandi skilmála sem félagið semji sér til handa og váttryggingafélög beri ákveðna samfélagslega skyldu og beri að hafa hagsmuni hins váttryggða í heiðri. Þá vísra M til jafnræðisreglu laga um að allir skuli hafa sama rétt og réttarskerðing sem sú sem V beiti M falli undir 65. gr. stjórnarskrár nr. 33/1944, sbr. breytingar með 3. gr. laga nr. 97/1995 og með vísan til ummæla í greinargerð með téðri 3.gr. Þá segir M að aldur geti fallið undir ákveðið líkamlegt ástand. Þá byggir M á því að krafa hans teljist til eignarréttinda sem njóti verndar 72. gr.stjórnarskrárinnar.

V byggir á að með greiðslu sinni til lögmanns M hinn 17.7.2015 hafi það þegar greitt fullar bætur úr slysatryggingunni í samræmi við þá váttryggingarskilmála sem um hana gilda í því sambandi vísar V til 21. gr. og 22. gr. þágildandi skilmála slysatryggingarinnar. V segir að ekki verði séð að ágreiningur sé um tölulegan útreikning bóta skv. váttryggingaskilmálunum heldur einvörðungu um hvort V sé heimilt að skerða bætur til M vegna aldurs og aðrar málsástæður lögmanns M eigi ekki við. V segir að váttryggingarskilmálar séu órjúfanlegur hluti váttryggingarsamnings aðila og

mótmælir því að þeir hafi ekki verið nægjanlega kynntir. V bendir á að M sé maki váttryggingartaka og því meðváttryggður og þau hjón hafi verið í viðskiptum við V frá árinu 1995 og með frítímalsavernd frá árinu 1997 og hafi þau fengið afhenda skilmála og breytingar á þeim með eðlilegum hætti. Þá bendir M á að V hafi ekki sérstakar skyldur til að kynna váttryggingarskilmála sérstaklega fyrir hverjum meðváttryggðum. Þá segir V að umræddar ábyrgðartakmarkanir séu ekki hlutlægar ábyrgðartakmarkanir í þeim skilningi sem haldið sé fram af hálfu M. V segir að í samræmi við meginreglur um samningsfrelsi hafi váttryggingarfélög ákvörðunarvald um efni þeirra váttryggingarafurða sem þau bjóði innan þeirra marka sem sérlög eða lög um váttryggingarsamninga setja og byggir V á því að váttryggingarskilmálar þess séu í fullu samræmi við ákvæði laga. Þá mótmælir V því að ákvæði 36.gr. samningalaga eigi við í þessu tilviki og algengt sé að algengt sé að finna aldursskerðingar í frjálsum slysatryggingum bæði hér á landi og hinum Norðurlöndunum enda sterk málefnaleg rök fyrir slíkum reglum. Þá andmælir V öllum tilvísunum M til stjórnáslureglna og meints brots á jafnræðis- og eignarréttarákvæðum stjórnarskrárinnar enda sé um skilmála almenns eðlis að ræða og gildi jafnt um alla sem hafi náð ákveðnum aldri. Þá mótmælir V því að félaginu beri að greiða mats- og/eða lögmanskostnað og krefst V þess að vísa eigi þeirri kröfu frá nefndinni þar sem hún lúti að fjárhæð bótagreiðslu. Þá segir V að í 28. gr. váttryggingarskilmála komi fram að félagið greiði nauðsynlegan matskostnað sem lagt sé í með samþykki félagsins en ekki lögmanskostnað, þ.m.t. innheimtuþóknun, enda almennt ekki þörf á aðkomu lögmans við uppgjör summutrygginga. V segir að í því tilviki sem hér ræðir um hafi lögmaður M aflað matsgerðar frá lækni og lögmanni án nokkurs samráðs við V og hafi V þegar greitt bætur upp í kostnað vegna örorkumats sem nemur venjubundnum kostnaði frá einum matslækni.

Álit.

Ágreiningur í máli þessu varðar heimild V til að skerða bætur til M vegna aldurs og greiðslu matskostnaðar vegna mats sem lögmaður M aflaði einhliða og greiðslu lögmanskostnaðar. Ekki er fallist á það með V að krafa um greiðslu matskostnaðar og lögmanskostnaður sé í þessu tilviki svo sérgreindur kostnaður um bótagreiðslur að vísa beri því máli frá nefndinni þar sem V hefur samþykkt að nefndin fjalli um málið að öðru leyti.

Í váttryggingarskilmálum koma fram með ótvíræðum hætti hvaða ákvæði gilda um skerðingu bóta vegna aldurs tjónþola. Þau ákvæði eru skýr. Ákvæði laga um váttryggingarsamninga nr. 30/2004 koma ekki í veg fyrir að váttryggingafélög setji þeirri áhættu sem þau taka með váttryggingarsamningi ákveðin mörk í váttryggingarskilmálum. Skilmálar V hvað varðar skerðingu bóta vegna aldurs eru almenn og því ekki eðlisólík þeim sjónarmiðum sem lög um skaðabætur nr. 50/1993 byggja á sbr. 4. og 6. gr. laganna, svo dæmi sé tekið. Ekki er fallist á málsástæður, rök eða þau sjónarmið, sem M byggir á í málinu. Ekkert í lögum eða sjónarmiðum varðandi neytendarétt, stjórnarskrá eða annað sem lögmaður M vísar til kemur heldur í veg fyrir að V geti sett ákvæði eins og þau um skerðingu bóta, miðað við aldur, með þeim hætti sem fram kemur í váttryggingarskilmálum. Þá verður ekki séð að M eigi frekari rétt til greiðslu kostnaðar vegna málsins en V hefur þegar innt af hendi. M á því ekki rétt á frekari bótagreiðslum eða kostnaðartengdum greiðslum vegna slyssins sem hann varð fyrir hinn 27.3.2014.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á frekari greiðslum frá V.

Reykjavík, 20. október 2015.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson hrl.

Sævar Þór Jónsson hdl.